

Alf Liczmański (1904–1940)

Urodził się w Gdańsku, syn Teofili i Stanisława. Pobierał naukę w niemieckim gimnazjum w Gdańsku. Wolny czas poświęcał na naukę języka polskiego, a także historii i geografii Polski. Wykazywał duże zdolności matematyczne i artystyczne.

W 1920 r. w Karwii uczestniczył w kursie harcerstwa, które stało się jego ogromną pasją. Współtworzył pierwszą męską drużynę harcerską im. Zygmunta Augusta na terenie Wolnego Miasta Gdańska (WMG). Po zdobyciu matury rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej, których jednak nie ukończył z powodu trudnej sytuacji materialnej. Pracował w Izbie Handlowej w Gdańsku oraz jako nauczyciel w Państwowej Szkole Handlowej w Warszawie. W 1927 r. rozpoczął pracę w Polskiej Szkole Handlowej Macierzy Szkolnej w Gdańsku.

W 1930 ożenił się z Janiną Nełkowską, z którą miał córkę Marię. W 1934 r. został komendantem gdańskiego hufca harcerzy, a rok później zdobył tytuł harcmistrza. W tym samym czasie w WMG została powołana Gdańska Chorągiew Harcerzy, skupiająca polskich gdańszczan, na czele której stanął Liczmański, pełniąc tę funkcję do wybuchu wojny.

Ostatnie miesiące przed rozpoczęciem wojny spędził na przygotowaniu instruktorów na zbliżające się zagrożenie. Jego działalność była śledzona przez gdańską policję, ponieważ Niemcy zadawali sobie sprawę ze znaczenia harcerstwa. Liczmański był jednym z ich głównych wrogów w związku z planami germanizacji Pomorza. Jego nazwisko znajdowało się na liście Polaków przeznaczonych do aresztowania i zlikwidowania.

Wybuch wojny zastał go w Gdyni, gdzie organizował oddziały harcerskie do obrony miasta. Po wkroczeniu wojsk niemieckich do Gdyni 14 września 1939 r. próbował przedostać się przez linię frontu w głąb kraju, jednak został aresztowany i osadzony w Victoriaschule. Następnie przewieziono go do tymczasowego obozu w Nowym Porcie, skąd trafił do obozu Stutthof, gdzie był jednym z pierwszych więźniów. Organizował tam życie kulturalne, a także samopomoc wśród więźniów.

W kartotece obozowej zaznaczono, że jest fanatycznym Polakiem i przywódcą polskiego harcerstwa w Gdańsku. Przy każdej okazji niemieccy oprawcy katowali go i znęcali się nad nim. 19 marca 1940 r. zmaltretowanego Liczmańskiego przewieziono do podobozu Grenzs Dorf (Graniczna Wieś), gdzie dzień później został rozstrzelany. O jego śmierci rodzina dowiedziała się po zakończeniu wojny dzięki Antoniemu Koszczołowi, współwięźniowi, który wskazał miejsce zbrodni. Został pochowany 14 listopada 1948 r. w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Ofiar Terroru Hitlerowskiego na gdańskiej Zaspie.

[ACH]

ALF LICZMAŃSKI WSPÓŁTWORZYŁ PIERWSZĄ MĘSKĄ DRUŻYNĘ HARCERSKĄ NA TERENIE WOLNEGO MIASTA GDAŃSKA. NOSIŁA ONA IMIĘ ZYGmunTA AUGUSTA.

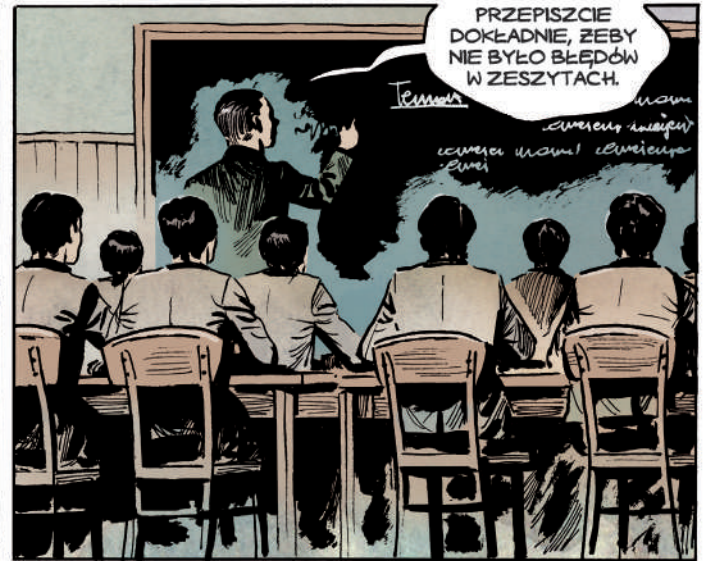

ALF LICZMAŃSKI BYŁ AUTOREM PODRĘCZNIKA WYDANEGO W JĘZYKU POLSKIM DO NAUKI STENOGRAFII W JĘZYKU ANGIELSKIM I NIEMIECKIM.

W 1935 R. ALF LICZMAŃSKI ZOSTAŁ REDAKTOREM PISMA „ZEWIE”: ORGANU ZARZĄDU ODDZIAŁU ZHP W GDAŃSKU.

OD 1927 R. PRACOWAŁ JAKO NAUCZYCIEL W POLSKIEJ SZKOLE HANDLOWEJ MACIERZY SZKOLNEJ W GDAŃSKU. UCZYŁ STENOGRAFII I KALIGRAFII.

W 1934 R. LICZMAŃSKI ZOSTAŁ KOMENDANTEM HUFCA GDAŃSKIEGO, A W NASTĘPNYM ROKU CHORĄWII GDAŃSKIEJ.

W OBLICZU ZAGROŻENIA WOJNĄ PROWADZONO INTENSYWNE SZKOLENIA DLA HARCERZY.

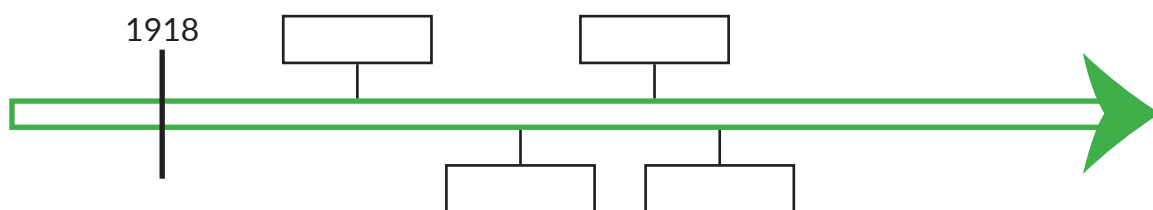

BYŁ JEDNYM Z PIERWSZYCH OSADZONYCH W OBOZIE STUTTHOF. ORGANIZOWAŁ POMOC DLA WIĘZNIÓW.

Alf Liczmański – zadania

1. Na osi czasu zaznacz daty związane z życiem Alfa Liczmańskiego, a następnie połącz daty i wydarzenia (1920, 1935, 1940, 1948).

Objęcie funkcji komendanta Gdańskiej Chorągwi ZHP	1940
Ekshumacja zwłok i pochówek na cmentarzu na gdańskiej Zaspie	1948
Współzałożyciel pierwszej męskiej drużyny harcerskiej w Wolnym Mieście Gdańsku	1920
Śmierć w filii obozu Stutthof w Grenzdorf (obecnie Graniczna Wieś)	1935

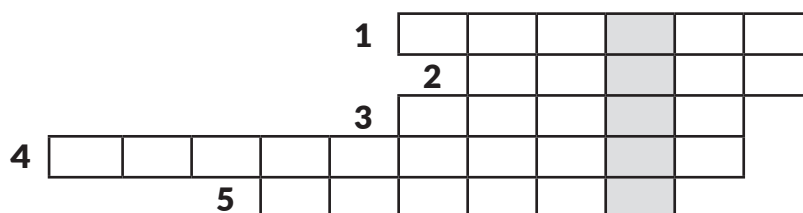
2. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe, wpisując w miejsce kropek odpowiednie litery P lub F.

Alf Liczmański urodził się w 1914 r. w Granicznej Wsi.	
Znał trzy obce języki: angielski, niemiecki i francuski.	
Był określany przez Niemców jako polski fanatyk.	
Został aresztowany przez Niemców 1 września 1939 r. w Gdańsku.	

3. Uzupełnij zdania:

Alf Liczmański był (...) i w Wolnym Mieście Gdańsku. W 1935 r. przyjął funkcję Gdańskiej Chorągwi ZHP. Za swoją działalność został aresztowany przez Niemców (data) w(miejsce). Osadzony w Victoriaschule, następnie w obozie Stamtąd przewieziony do Grenzdorf (obecnie Granicznej Wsi), gdzie 20 marca 1940 r. został

4. Rozwiąż krzyżówkę. Hasłem jest nazwa dzielnicy Gdańska, w której mieszkał wraz z rodziną Alf Liczmański.

- Pełna forma imienia Alf.
- Miasto Gdańsk.
- Nazwa pisma, które redagował i wydawał od 1935 r. Liczmański.
- Ruch społeczny i wychowawczy, który jest częścią ruchu skautowego. Działał w nim Alf Liczmański.
- Nazwa miejscowości, w której w 1920 r. Alf Liczmański odbył szkolenie harcerskie.

HASŁO:

